

аспірант

Луцький національний
технічний університет

**ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ**

**PROPOSALS FOR IMPROVEMENT ANTACRISIS MANAGEMENT SOCIO-
ECONOMIC REGIONAL DEVELOPMENT**

У публікації запропоновано та деталізовано процес удосконалення антикризового менеджменту соціально-економічного розвитку регіону. Визначено принципи розподілу повноважень між центральними та регіональними органами управління соціально-економічним розвитком. Конкретизовано функції управління соціально-економічним розвитком регіону як з боку державних так і регіональних органів влади.

В публикации предложено и детализировано процесс совершенствования антикризисного менеджмента социально-экономического развития региона. Обозначены принципы распределения полномочий между центральными и региональными органами управления социально-экономическим развитием. Конкретизированы функции управления социально-экономическим развитием региона как со стороны государственных, так и региональных органов власти.

The publication of proposed and detailed process of improving crisis management of socio-economic development of the region. In article we proposed principle of separation of powers between central and regional authorities socio-economic development. Concretized management function of socio-economic development of the region both from the state and regional authorities.

Ключові слова: *регіон, антикризовий менеджмент соціально-економічного розвитку регіону, удосконалення, принципи розподілу повноважень між центральними та регіональними органами управління соціально-економічним розвитком*

Ключевые слова: *регион, антикризисный менеджмент социально-экономического развития региона, совершенствования, принципы распределения полномочий между центральными и региональными органами управления социально-экономическим развитием*

Keywords: *region, crisis management socio-economic development, improvement, principles of separation of powers between central and regional authorities socio-economic development*

ВСТУП

Рівноважний соціально-економічний розвиток регіонів держави, реалізація антикризових програм розвитку неможливі без координації та узгодження дій як державних, так і регіональних органів влади, урегульованості процесів, що відбуваються в межах регіональної системи. Реалізація даних заходів вимагає удосконалення регіонального антикризового менеджменту соціально-економічного розвитку, що дало б змогу на практиці ефективно реалізувати антикризові програми шляхом оптимального розподілу функцій між центральними та регіональними органами управління, організації делегування функцій на нижчі ланки управління; створення та функціонування системи управління, здатної забезпечити одночасну високу ефективність роботи всередині регіону, його самодостатність, і, з іншого боку, узгоджену керованість і розвиток регіону у співпраці з іншими регіонами [4, с.63].

Варто зазначити, що дослідженням питання антикризового менеджменту соціально-економічного розвитку регіону займалась наступні вітчизняні науковці: С.Н. Растворцева, Н.В. Васильєва, С.О. Маюренко.

МЕТА РОБОТИ

Таким чином, удосконалення антикризового менеджменту соціально-економічного розвитку регіону, потребує визначення принципів розподілу повноважень між рівнями управління соціально-економічним розвитком, побудови функціональної системи антикризового регіонального менеджменту соціально-економічного розвитку, удосконалення методів антикризового регіонального менеджменту соціально-економічного розвитку.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних

видань, ресурси Internet, нормативно–правові акти України.

При проведенні дослідження використано методи структурно–логічного аналізу, порівняння та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Необхідно зауважити, що процес удосконалення регіонального антикризового менеджменту соціально–економічного розвитку є довготривалим та складним, що відповідно вимагає реалізації різних завдань, заходів та функцій регіонального управління (рис. 1).

На першому етапі слід визначити принципи розподілу повноважень між рівнями управління

соціально–економічним розвитком. При розподілі повноважень слід виходити із пріоритетних цілей та напрямів соціально–економічного розвитку регіону, де функції регіональних та державних органів влади повинні їм відповідати. Водночас, слід розв’язати завдання переходу від централізованого управління регіоном до управління регіональним соціально–економічним розвитком на засадах програмно–цільового підходу. Вирішення цих питань можливе за умови дотримання принципів розподілу повноважень між центральними та регіональними органами управління соціально–економічним розвитком:

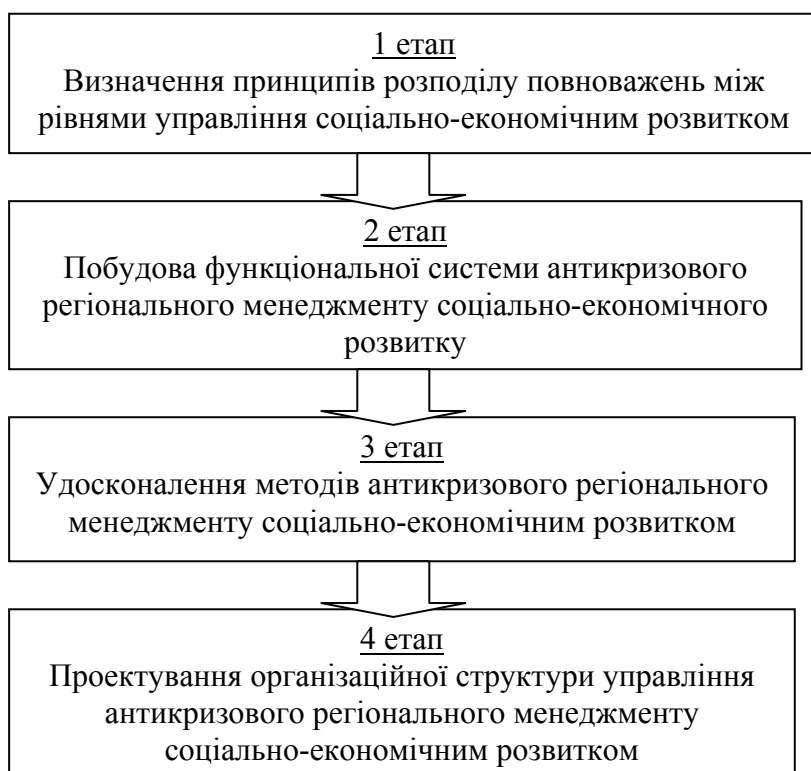

Рис. 1. Процес удосконалення регіонального антикризового менеджменту соціально–економічного розвитку регіону [складено автором]

— субсидіарності, згідно із яким розподіл функцій слід розпочати із визначення можливості їх реалізації на практиці;

— відповідність повноважень і відповідальності (відповідальність за виконання функцій не повинна перевищувати обсяги наданих повноважень, але й не повинна бути менше цих повноважень) [Зс.156];

— забезпечення досягнення цілей антикризового менеджменту, який виявляє відповідність заходів, що включаються до антикризового портфеля управління соціально–економічним розвитком регіону, визначеним цілям антикризового менеджменту;

— орієнтація на проблеми, які потребують розв’язання, тобто вибір антикризових заходів та програм має базуватися на наявних проблемах соціально–економічного розвитку та передбачати їх усунення;

— забезпечення відповідності антикризової програми ресурсам регіональної системи. Реалізація цього принципу визначає обмеженість відбору антикризових заходів параметрам наявного потенціалу регіону;

— багатоваріантність, дотримання якого потребує висунення та оцінки не одного рішення, а досить великої кількості альтернатив. Потреба в розробці багатоваріантних пропозицій обумовлюється необхідністю вибору оптимального переліку заходів, що забезпечуються оцінкою кожного запропонованого варіанта (антикризової ідеї) з наступним порівнянням наслідків та результату; глибиною кризи, що обумовлює доцільність попередньої розробки альтернативних варіантів дій на випадок очікуваних та неочікуваних змін; можливістю нереалізації запланованих антикризових заходів, їх недостатньою

результативністю, що обумовлює потребу в їх доповненні чи оновленні із врахуванням потреб регіону та рівня його соціально-економічного розвитку [2, с.533].

— максимізації результативності антикризових заходів, де перевага має надаватись тій антикризовій ідеї, реалізація якої дозволить одержати максимальний результат (перехід в стан поживлення, піднесення чи піку) при мінімальних витратах ресурсів.

На другому етапі здійснюється побудова функціональної системи антикризового регіонального менеджменту соціально-економічного розвитку. Дана система передбачає удосконалення та конкретизацію функцій управління соціально-економічним розвитком регіону як з боку державних так і регіональних органів влади. Що стосується функцій управління соціально-економічним розвитком регіону, то на державному рівні вони розосереджені по різних міністерствах та відомствах. Водночас, відсутній координуючий орган управління антикризовими процесами як в державі в цілому, так і регіоні зокрема. На державному рівні функції управління соціально-економічним розвитком зосереджені у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, Міністерстві соціальної політики України, Міністерстві інфраструктури України, Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державне агентство України з інвестицій та розвитку, Рада національної безпеки та оборони України. Реалізація функцій цих міністерств та відомств, в основному спрямована на соціально-економічний розвиток регіонів держави, залишаючи поза увагою питання розробки антикризових програм розвитку та запобігання появи деструктивних явищ в економіці регіонів держави.

У зв'язку із цим, виникає актуальна проблема консолідації зусиль органів державного управління щодо антикризового управління соціально-економічним розвитком регіонів держави. В якості координуючого органу урегулювання процесів стосовно розробки антикризових програм розвитку пропонується обрати Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Основні функціональні завдання Міністерства викладені у Положенні "Про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України". Однак, аналізуючи Положення, слід зауважити, що покладені на нього завдання не відображають у повній мірі особливості та процес антикризового менеджменту. Тому, вважаємо, що завдання Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України слід доповнити наступними:

— розробка методичних положень оцінки рівня кризовості соціально-економічного розвитку регіонів держави;

— моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів держави на предмет виявлення ознак кризи;

— прогнозування рівня кризовості соціально-економічного розвитку регіонів держави;

— розробка антикризових програм розвитку соціально-економічного розвитку регіонів держави;

— розробка державної регіональної політики антикризового соціально-економічного розвитку регіонів держави;

— оцінка ефективності реалізації впровадження державної регіональної політики антикризового соціально-економічного розвитку регіонів держави;

— підготовка нормативних документів по усуненню кризових явищ соціально-економічного розвитку регіонів держави;

— контроль за дотриманням нормативно-правового поля по усуненню кризових явищ соціально-економічного розвитку регіонів держави.

Оцінку ефективності впровадження організаційної структури антикризового управління соціально-економічним розвитком регіону слід здійснювати за результатами роботи державних та регіональних органів управління по реалізації антикризових програм розвитку. Критеріями оцінки будуть виступати часткові показники, що характеризують рівень кризовості соціально-економічного розвитку регіону .

На третьому етапі здійснюється удосконалення методів антикризового регіонального менеджменту соціально-економічного розвитку. Методи управління слід обирати залежно від глибини кризи, серед яких слід виділити метод творчої візуалізації, метод мозкового штурму, метод контролю мислення, раціонально-інтуїтивний метод, метод бюджетування, метод нормування, соціально-психологічні методи тощо.

На четвертому етапі здійснюється проектування організаційної структури антикризового регіонального управління соціально-економічним розвитком. При побудові організаційної структури антикризового регіонального менеджменту необхідно забезпечити належні організаційні взаємовідносини між різними елементами структури задля уникнення конфліктів між рівнями та ланками управління, взаємопов'язаність елементів, їх координацію, узгодження функцій в межах інтегрованої організаційної системи.

ВИСНОВКИ

Таким чином, вдосконалена система регіонального антикризового менеджменту дозволить зменшити рівень кризовості соціально-економічного розвитку регіону, забезпечити його безпечний розвиток через успішну реалізацію відповідних антикризових програм.

Розподіл повноважень між центральними та регіональними органами управління соціально-економічним розвитком пропонується проводити з дотриманням наступних принципів:

— субсидіарності;

— відповідності повноважень і відповідальності (відповідальність за виконання функцій не повинна перевищувати обсяги наданих повноважень, але й не повинна бути менше цих повноважень);

- забезпечення досягнення цілей антикризового менеджменту;
- орієнтація на проблеми, які потребують розв'язання;
- забезпечення відповідності антикризової програми ресурсам регіональної системи;
- багатоваріантність;
- максимізації результативності антикризових заходів.

Література

1. Кочуєв В.І. Проблема розподілу повноважень у контексті реалій громадянського суспільства в Україні / В.І. Кочуєв // Город, регион, государство: проблемы распределения полномочий: материалы III междунар. науч. — практ. конфер., г. Донецк, 24–26 апреля 2003 г. / НАН Украины. Институт экономико-правовых исследований. — Донецк: Юго-Восток, ЛТД, 2003. — с. 117–124.

2. Кривовязюк І.В. підприємство в умовах ринку: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. — Київ: "Кондор", 2009. — 840с., с.533

3. Курмаєв П.Ю. Теоретичні аспекти управління соціально-економічним розвитком регіону // Формування ринкових відносин в Україні, №4 (83), 2008. — С.154–156, с.156]

4. Кушнірецька О.В., Демидюк О.М. теоретичні підходи до визначення суті організаційно-економічного механізму управління соціально-економічним розвитком регіону // Регіональна економіка, 2010, №3. — с. 63–70, с.63

5. Територіальне управління: проблеми, рішення, перспективи: монографія // В.В. Корженко, Г.С. Одінцева, Н.М. Мельтюхова та ін.; за заг. ред. В.В. Корженка. — Х.: Магістр, 2004. — 216 с.

6. Федів І. Львів: досвід адміністративної реформи на рівні місцевого самоврядування: монографія / І. Федів. — К.: УАДУ, 2001. — 402 с.

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Добровільна реєстрація платником ПДВ: документи та строки (продовження, початок на стор.18)

У зв'язку з цим слід зауважити, що у реєстрації платником ПДВ можуть відмовити у випадку не здійснення заміни КВЕДів зі старого класифікатора на новий.

Крім того, податковий орган відмовляє в реєстрації особи як платника ПДВ якщо існують обставини, які є підставою для анулювання реєстрації, зокрема:

- особа зареєстрована як платник єдиного податку, умова сплати якого не передбачає сплати податку на додану вартість;

- установчі документи особи визнані рішенням суду недійсними;

- господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи — банкрута, або платник податку ліквідується за рішенням суду

- в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців наявний запис про відсутність юридичної особи або фізичної особи за її місцезнаходженням (місцем проживання) або запис про відсутність підтвердження відомостей про юридичну особу.

Відповідно до п. 183.1 ПК, реєстраційна заява подається до податкового органу за місцезнаходженням (місцем проживання) особи, зареєстрованим у встановленому порядку.

Відповідно до п. 183.3 ПК, У разі добровільної реєстрації платником ПДВ реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на податковий кредит і виписку податкових накладних.

Які особливості реєстрації платником ПДВ особи, яка переходить із спрощеної на загальну систему оподаткування?

Відповідно до п 3.6. Положення у такому випадку реєстрація платника ПДВ здійснюється не раніше дати зміни системи оподаткування.

Відповідно до п. 183.4 ПК, у випадку переходу осіб із спрощеної системи оподаткування, що не передбачає сплати ПДВ, на сплату інших податків і зборів, реєстраційна заява подається **не пізніше 10 числа першого календарного місяця**, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів.

Які особливості реєстрації платником ПДВ особи, яка перебуває на прощеній системі оподаткування?

Відповідно до пп. б) пп. 4 п. 293.8 ПК, ставка єдиного податку, визначена для третьої і четвертої груп у розмірі 3 відсотки, а для п'ятої і шостої групи у розмірі 5 відсотків, може бути обрана платником єдиного податку 3 або 4 групи, який обрав ставку єдиного податку в розмірі 5 відсотків, або платником єдиного податку 5 або 6 групи, який обрав ставку єдиного податку в розмірі 7 відсотків, у разі добровільної зміни ставки єдиного податку шляхом подання заяви щодо зміни ставки єдиного податку **не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу**, в якому буде застосовуватися нова ставка та реєстрації такого платника єдиного податку платником ПДВ.

Відповідно до п. 183.4 ПК та п. 3.6.2 Положення, у разі добровільної зміни ставки єдиного податку відповідно до зазначеної вище норми реєстраційна заява платника ПДВ подається **не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу**, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість (3 або 7 відсотків).